

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Lipták Eszter ügyvéd (.....) által képviselt felperesnek, a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. évi június hó 23. napján kelt 20.K.34.221/2008/5. számú ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és az alperes 1511/2008. (VIII.27.) számú határozatát hatályon kívül helyezi, és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30 000 (azaz harmincezer) forint együttes elsőfokú és másodfokú perköltséget.

A kereseti és a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a 2008. április 4-én sugárzott, valamint című műsorszámokban foglalkozott az un. cégcsoport ügyeivel. A című műsorszámában 21:15 órakor, felhívva a figyelmet a című műsorszámra, elmondták, hogy a börtönből is irányítja érdekeltségeit, melynek illusztrálására egy levelet mutattak be; a levél tartalma a folyamatos kameramozgás miatt nem volt jól olvasható. A továbbiakban a című műsorszám 21:31:51 órakor kezdődő szegmense foglalkozott a témával. A riportban fényképeket, korábbi műsorszámból vett képanyagot közöltek, egyes szereplőket névvel, de távolról

mutattak, másoknak kitakarták az arcát, megint másoknak kérése ellenére nem állították le a kamerát, volt akit ilyenkor arccal és hanggal, másokat csak hanggal mutattak. A műsorszám - egyéb okiratok mellett - jól olvashatóan bemutatták és levélváltását, és abból - a többi okirathoz hasonlóan - részleteket olvastak fel.

Az alperes értékelése szerint és levelezésének tartalma levéltitoknak minősül, amely az általános személyiségi jog részét képezi, ezért alapjogi védelemben részesül. A le nem állított felvételekkel és a vélhetően rejtett kamarás felvételekkel az érintettek képmáshoz való alapjoga sérült. Ennek alapján a műsorszám egyes részletei sértik a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 3. § (2) bekezdését. Ezért az alperes az 1511/2008. (VIII. 27.) számú határozatában, hivatkozással az Rttv. 112. § (1) bekezdésének a/ pontjára, felhívta a felperest a sérelmezett magatartás megszüntetésére.

A felperes keresetében az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperes kizárólag személyesen érvényesíthető jogok védelme érdekében léphet fel, illetőleg nem fejtette ki és nem bizonyította, mely magatartásokkal sértette a felperes az Rttv. rendelkezéseit.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes keresetét. Indokolásában, hivatkozással az Alkotmánybíróság és a Legfelsőbb Bíróság határozataira, kifejtette, hogy a személyhez fűződő jogoknak a polgári jogi védelme nem érinti az alperesnek az Rttv-ben szabályozott azon jogát, hogy az ott meghatározott sérelem bekövetkezése esetén a műsorszolgáltatóval szemben az Rttv. 112. §-a szerint járjon el. Az emberi jogok megsértése megvalósulhat konkrét, személyt érintő sérelem kapcsán, amely az Rttv. 3.§ (2) bekezdésének védelme alatt áll. Osztotta az alperesi határozat azon hivatkozását, amely szerint az oknyomozói újságírás során a tények feltárására használt eszközök nem történhetnek korlátok nélkül és nem hagyhatók figyelmen kívül más személyek személyiségi jogai. A bűncselekmények, gyanús ügyek feltárásának közérdekű jellege ellenére a tények felderítése kizárólag jogszerű módszerekkel történhet, amelynek betartása érdekében került megalkotásra az Rttv. 3.§ (2) bekezdése. Elfogadta azt az alperesi megállapítást, hogy sérültek az Rttv. 3.§ (2) bekezdésében védett emberi jogok, azon belül is a levéltitokhoz és a képmáshoz fűződő jogok.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti kérelme szerinti megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta figyelembe venni, hogy az alperes, jogszabálysértően, konkrét jogalanyok helyett és nevében fellépve vizsgálta a műsorszolgáltatói tevékenységét. Vítatta azt a megállapítást is, amely szerint a tényfeltáró tevékenysége során korlátok nélkül szerezte meg az információkat, illetve jogszerűtlen módszereket alkalmazott. Hivatkozott arra, hogy az alperes nem fejtette ki és nem bizonyította, hogy mely

magatartása valósította meg a jogsértést, és ennek bizonyítására az elsőfokú bíróság sem kötelezte az alperest.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a felperes nem adott elő olyan új tényt, vagy bizonyítékot, amely az elsőfokú ítélet megváltoztatását indokolná. Hangsúlyozta, hogy nem a műsorszámban megnevezett személyek nevében lépett fel, hanem önmagában az alapjogi sérelmet vizsgálta.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 252.§-a (2) bekezdését és (3) bekezdését alkalmazva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg, és a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerinti esetleges megváltoztatáshoz szükséges adatok rendelkezésre állnak, ezért a felperes fellebbezését érdemben bírálta el.

Az Alkotmány 54.§-ának (1) bekezdése alapján a Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.

Az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdése alapján a műsorszolgáltató köteles tiszteletben tartani a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét, tevékenysége nem sértheti az emberi jogokat, és nem lehet alkalmas a személyek, nemek, népek, nemzetek, a nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbségek, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére.

A Fővárosi Ítéltábla, osztva a Legfelsőbb Bíróság eseti döntéseiben (pl. Kf.IV.37.230/2002/9., Kf.VI.38.474/2000/3.) kifejtett álláspontot, irányadónak tekinti az Rttv. azon értelmezését, amely szerint az Rttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt emberi jogok sérelme megvalósulhat egy adott műsor elkészítésével és közzétételével kapcsolatban, konkrét személyt érintő sérelem nyomán is, azaz az alperes jogosult arra, hogy egy-egy konkrét személyre nézve fellépjen a műsorszámmal megvalósult jogsértés miatt. A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperesnek ne lenne joga és kötelezettsége az Rttv. 3.§-a (2) bekezdésében foglaltak megvalósulását konkrétan és nem általánosságban felügyelni és ellenőrizni, illetve e jogszabályhelyben foglaltak sérelme esetén szankciót alkalmazni.

Az Alkotmánybíróságnak a halálbüntetés alkotmányellenességéről szóló 23/1990.(X.31.) AB határozata nyomán megállapítható, hogy az emberi méltósághoz való jog, mint szubszidiárius alapjog, azt fejezi ki, hogy van egy olyan abszolút határ, amelyen sem az állam, sem más emberek nem léphetnek túl, amelynél fogva az ember alany maradhat és nem válik eszközzé vagy tárggyá.

Az emberi méltósághoz való jog a magánszféra védelméhez fűződő jogot is magába foglalja, így kiterjed az alperesi határozatban megjelölt képmáshoz és

levéltitokhoz való jogra is. A jogsértés azonban csak akkor állapítható meg, ha az érintett műsorszám kapcsán az alperes pontosan megjelöli, hogy melyik az a tényállási elem, amely által az emberi méltósághoz való jog sérült.

A képmáshoz való jog sérelme, mint azt az alperesi határozat is idézte, jellemzően megvalósul akkor, ha valaki az érintett engedélye nélkül, illetéktelenül hatol be a személyiség érdekkörébe, pl. ha rejtett kamerával, titkos lehallgatással készít felvételt. A levéltitok sérelme bekövetkezik, ha a magánközlés nem a címzetthez jut el.

Az alperesi határozatra visszautalással a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az oknyomozó, vagy tényfeltáró újságírás célja, hogy a nyilvánossághoz eljuttassa azokat az információkat, amelyeket szándékosan eltitkolnak, mert azok jogilag vagy etikailag elítélhető dolgokra vonatkoznak. Műsorszámként azonban mindez csak úgy jelenhet meg, hogy nem sérti az Rttv. szabályait, így az Rttv. 3.§ (2) bekezdés szerinti emberi jogokat, ezen belül a képmáshoz- és a levéltitokhoz való jogot.

A felperes már keresetlevelében hivatkozott arra, hogy az alperes nem fejtette ki és nem bizonyította, mely magatartásokkal sértette az Rttv. rendelkezéseit. Az elsőfokú bíróság részletesebb indokolás nélkül rögzítette, hogy „aggálytalanul elfogadta az alperesi megállapítást, azt megismételni nem kívánja, ...”. A felperes fellebbezésében továbbra is hivatkozott arra, miszerint az alperes nem fejtette ki, és nem bizonyította, hogy mely magatartása valósította meg a jogsértést.

A Fővárosi Ítéltábla a műsorszám megtekintése után osztotta ezt az álláspontot. Az alperesi határozat tartalmazza, hogy nem a műsorszám egésze vonatkozásában, hanem a „fent nevezett két esetben” valósult meg a jogsértés: azt azonban nem tartalmazza, hogy a műsorszámon belül - óra, perc - mikor következett be a jogsértés és kinek a szerepeltetésével (képmáshoz való jog), a levélváltások mely részének, vagy a teljes leveleknek a felolvasásával, bemutatásával (levéltitokhoz való jog) valósult-e meg. Az alperesi határozatnak a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72.§-a (1)) bekezdésének ea/ pontja értelmében tartalmaznia kell a megállapított tényállást. A megállapított tényállásban pedig, különösen akkor, ha maga a határozat is rögzíti, hogy nem a műsorszám egészével, összhatásában, hanem csak egyes elemeiben valósult meg a jogsértés, meg kell jelölni magukat a jogsértéseket. Ennek hiányában a műsorszám megtekintése után, figyelemmel a műsorszámban megnevezett és megjelenített, vagy megjelent egyes személyek közszereplői státuszára, valamint a magántitok és a közérdekű információ közötti kapcsolatra és különbségre, csak találgathat a bíróság, amelynek alapján pedig nem bírálható felül az alperesi határozat jogszerűsége.

A Fővárosi Ítéltábla erre tekintettel, a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, az alperesi határozatot hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Az új eljárás során az alperesnek óra:perc:másodperc jelöléssel azonosítható módon meg kell határozni, hogy a 2008. április 4-én sugárzott, valamint című műsorszámoknak az

un. cégcsoport ügyeivel foglalkozó szegmensei pontosan mikor, mivel, miként sértették meg a képmáshoz és a levéltitokhoz való emberi jogot.

A felperest megillető elsőfokú és másodfokú perköltségről a Pp.78.§-ának (1) és (2) bekezdésének megfelelően rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg az alperes személyes illetékmentessége folytán a kereseti és fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

B u d a p e s t, 2010. évi január hó 27. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró,
. Losonczy Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelül: